

Zajímá mě, jak vznikne něco, co ještě před chvílí nebylo. A jak to něco – nápad – vypadá, když vzniká?

Skica jako vizualizace myšlenky ve chvíli zrodu.

Před několika lety jsem se podílel na vydávání časopisu KIX o ilustraci, komiksu, kresbě a souvisejících tématech. Jedno z čísel se věnovalo oblasti skicování. Sesbírali jsme řadu skic od umělců, kteří si byli generačně i zaměřením relativně vzdáleni. Skici jsme řadili intuitivně bez ohledu na autorství, a najednou se zvláštním způsobem proluly. Ze všech bylo cítit podobné zaujetí pro popsání něčeho nového, ještě nejasného, jakési naznačené DNA budoucího díla. Nešlo ale jen o skici, ze kterých by bylo jasné, k čemu směřují a jakou budoucí cestu ukazují. Byly mezi nimi i různé volně čmáranice nebo automatické kresby. Hranice definující rozdíl mezi skicou a kresbou pozbývala zřejmých kontur a důležitosti. Někdy se stíral rozdíl mezi skicou a skicováním, mezi výsledkem a činností. Skici byly osvobozující a cenné pro svou neambicióznost. Patrně i proto, že u nich autoři nepočítali s tím, že je uvidí někdo jiný. Nejednalo se o návrhy, které se pak dále ukazují, nad nimiž se diskutuje a hledá nejlepší postup. Šlo o vizuální poznámky, nápady, postřehy, čmáranice, které spíš sloužily ke koncentraci a naladění, o výtvoře, kde jediným předpokládaným divákem byl jejich tvůrce.

Vybrat nám je tehdy pomohl Ondřej Chrobák, který k nim napsal: „(...) *existuje něco jako společné, všemi sdílené východisko kresby? Pokud ano, pak se můžeme ptát: Kde se vzalo? Vychází ze společných mentálních a fyziologických před-*

*pokladů? Z tradice předávané cílenou výukou, či spontánním napodobováním vzorů? Nebo ještě jinak a ještě naivněji: Existuje moment umění, kdy jsou si všichni tvůrci ještě kvalitativně rovni?**¹

Předpokládám tedy, že existuje něco jako pravá skica – prvotní vizualizace myšlenky.

Výtvarná technika nebo technologie je jako jazyk, kterým mluvíme. Žijí mezi námi polygloti, ale těch není mnoho. Mým rodným jazykem je kresba. Dokážu se jí vyjádřit nej přesněji, ale domluví se i jinými médii, i když ne tak plynule, některými jen konverzačně a některé zvládnou jen číst.

Kresba je jako řeč, kreslení jako mluvení. Kreslením můžeme vysvětlovat, vyprávět, stěžovat si, rýmovat, komentovat nebo nadávat. Vady řeči jako huhňání, ráčkování nebo šlapání si na jazyk jsou pak prostě znakem našeho rukopisu. A skicování je pak jako samomluva. Celý život mluvím sám k sobě, kolikrát nahlas. Vypadám jak blázen a musím se kontrolovat, pokud jsem zrovna mezi lidmi. Ale vím, že mi to pomáhá.

¹ KIX 2015/7, str. 2.

Když mluvíme sami k sobě, byť jen v duchu, říkáme si něco, co neznáme? Asi těžko. Spíše si pro sebe formulujeme něco doposud nezformulovaného. Je monolog dialogem se sebou samým? Jde o okamžik, kdy nemusíme nic předstírat, nemusíme si nic nalhávat. V tom tkví i podstata skicování – zaznamenat nebo zformulovat si nápad nebo úvahu bez ambice a potřeby ho jakkoliv stylizovat, protože není kvůli komu.

Pravá skica je samomluva.
Skica je kresba nanečisto.

Jde o kostru skrytou pod masou výsledného média, armaturu držící dílo pohromadě.

Slovenská umělkyně Slavomíra Ondrušová, která s Milanem Vagačem založila časopis X zabývající se současnou kresbou, se v rozhovoru ptá malíře a psychiatra Jána Ballxe:

Kreslení se dá chápat i jako pohybová aktivita. Něco, co vzniká pohybem v času a prostoru. Jaký má význam motorika a jak se „správa“ myšlenka v takovém procesu?

„Vizuálne sa myšlienka prenáša do telesného a súvisí s verbálnym, no nevie divá sviňa ako. My si predstavujeme myšlienky ako text. Myšlienky však nie sú text, myšlienky najprv nie sú slová, možno skôr synestetické pohybové stavy – zážitky. V tom je kreslenie zaujímavé. Je veľmi blízko pohybu, je preverbálne. Napríklad geometria je sexy, tam zrazu niečo objavuješ, niečo do niečoho vchádza a vychádza, platia v nej fyzikálne zákony, kresba má obsedantné pudenie k zobrazeniu. Obsedantné myšlienky a grafomotorické rituály, nejaké ornamenty, niečo, čo sa neustále opakuje a niečo dôležité sa tým vyjadruje a zaznamenáva. Deti s poruchami lozenia majú asi neskôr aj poruchy čítania a písania, motorika súvisí s jazykom. Ktovie, ako to je, ale je to určite dôležité. Treba kresliť a malovať a spoznávať to v zážitkoch.“²

Toto téma jsem se rozhodl v knize prozkoumat. Jelikož ale nejsem teoretik a vyjadřuji se především vizuálně, rozhodl jsem se, že místo textu toto téma pojednám formou autorské knížky.

Na jaké otázky chci odpovědět:

Jak vypadají situace, kdy nás něco napadne? Jsou tyto situace podobné a okolnosti univerzální, nebo se alespoň částečně překrývají?

A pokud ano, dají se pak tyto okolnosti napodobit?

Dá se naučit vyvolání (iniciace) nápadů? Je možné vyučovat intuici?

² Časopis X, časopis o súčasnej kresbe, 2016/7, str. 10.

Jiří Kovanda

Kdy ses rozhodl stát se umělcem? Můžeš tu situaci popsat, pokud si ji vybavíš?

To nebyl jeden okamžik, šlo spíše o pozvolný proces, ale asi někdy v dospívání, když jsem si uvědomil, že kreslení může být i něco jiného než jen dětská kratochvíle. V prvním momentu to vlastně nesouviselo s výtvarným uměním, ale s filmem. Když mi bylo asi patnáct, tak jsme často chodili s partou do kina a koukali na všechno možný. No a jednou jsem viděl film od Clauda Leloucha. Myslím, že to byl Muž a žena, ale to už si nepamatuju. Jen vím, že to byl ten režisér. Během filmu jsem si poprvé uvědomil, že tady jde o něco úplně jiného, než že se člověk chechtá nebo že je napjatý. To byl pro mě základní okamžik.

Nebo si pamatuju, jak jsem četl rozhovor s Jiřím Suchým v časopisu Melodie, který byl zase většinou o hudbě. Ale Suchý tam mluvil o tom, jak si kreslí studie a akty, a u toho rozhovoru byly otištěné i ukázky. Mně přišlo důležité, jak o tom mluvil v souvislosti s tou hudbou. Byly to takové postupné kroky. Nebo jeden kamarád z té naší partičky měl rodiče, kteří vlastnili obrovskou knihovnu se vším, co tenkrát vycházelo, to bylo na konci šedesátých let. Tak on mi půjčoval různé knížky, byl mnohem vzdělanější v literatuře a umění

než já. Od něj jsem pochytal první informace, chodil s ním na výstavy a on mě uvedl do výtvarného světa.

Myslím si, že mnohdy funguje to, že je člověk v prostředí bohatém na podněty. Ale stejně pak nastane nějaký konkrétní moment, kdy to člověku sepne. Ty jsi to vlastně popsal s tím filmem a rozhovorem s Jiřím Suchým.

Je to vlastně banální. Nejde o silné zážitky. Jdeš jen tak do kina, a něco se najednou přihodí.

Jakou roli hraje skica ve tvé práci?

Skica je čistě záznam, abych něco nezapomněl. Málokdy jsem nějaké skici publikoval. Něco je v tom mém velkém katalogu, do kterého něco vybrala Edith Jeřábková, ale jinak jsem to nijak neprezentoval.

Vnímáš tedy skici jako intimní poznámky, jako pomůcku pro paměť. A jaký charakter mají nejčastěji? Jsou to jen kreslené poznámky, nebo i psané? Či třeba i fotky?

Fotku nikdy nepoužívám. Nejčastěji to je kresbička s popiskami. Málokdy jde jen o text, protože i kdyby se to dalo slovy popsat, tak pro mě je asi stejně důležitější vizuální vnímání. Proto si většinou kreslím, i když to udělám debilně zjednodušeně a musím si k tomu

napsat, co to je, protože by to bez toho popisu nebylo poznat. Nejčastěji to mívá formu kresby. Asi proto, že výsledek má být pro oči, a ne na čtení, tak chci, aby to fungovalo vizuálně.

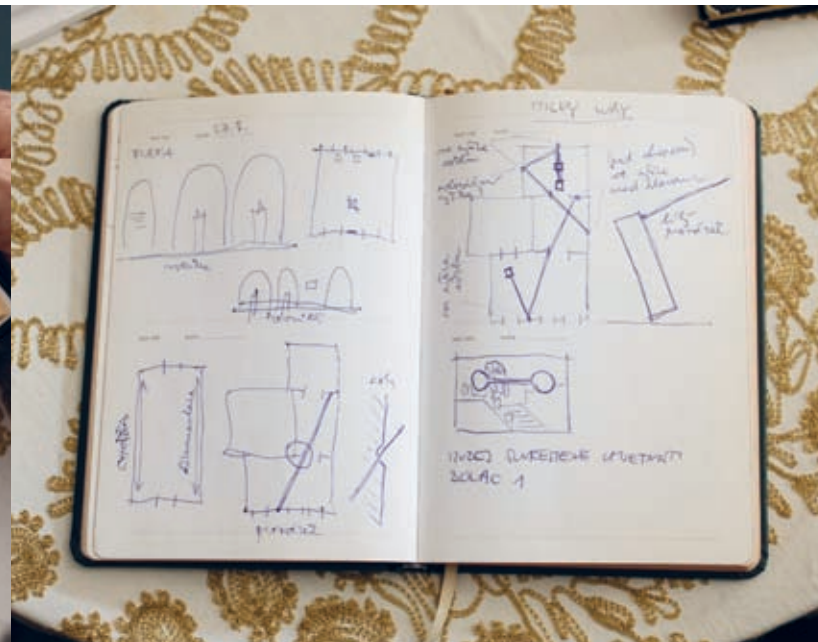
Když jsi říkal, že fotku vůbec neděláš, fotíš si do mobilu?

Něco si fotím, samozřejmě, ale ne jako skicu, jen když mě něco zaujme. Ty fotky mám pak porůznu uložené a někdy je potom použiju do koláží. Zkoušel jsem dělat fotky i jako konečnou věc, kterou vystavím, ale k uspokojivému výsledku jsem ještě nedospěl. Mám jen nějaké pokusy, ale nejsem s nimi spokojený.

Za jakých okolností nejčastěji skicuješ?

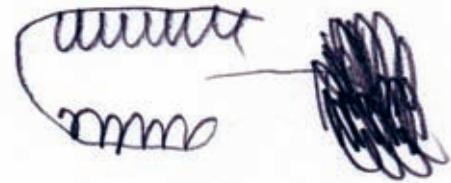
Ačkoliv si ty svoje notýsky беру nejenom na delší cesty, ale i když někdy jdu během dne, tak nakonec stejně nejčastěji skicuju doma. Ty skici často nejsou úplně bezprostřední. Když mě něco napadne, bloček hned nevytahuju, a taky ho nemám furt u sebe. Spíš si to pamatuju a doma si to pak poznamenám. Moje skici nejsou bezprostřední. Že by se ta věc rodila a já měl v ruce skicák, to tak z devadesáti procent není.

II. KAPITOLA

CO TO JE ŠKICA
VYMEZENÍ POJMŮ A KONTEXT

9:47

Skica je prvotní črta a slouží k zafixování myšlenky. Nemusí nutně jít jen o výtvarný obor. Skica se používá i v literatuře a hudbě, skicou může být schéma rozvodu elektřiny nebo plánek cesty v cizím městě (tato disciplína ale díky bezprostřední dostupnosti map v chytrých telefonech s jistotou končí). Skica slouží jako forma vizuální zkratky, diagram či ideogram, návrh hmot, kompozice, barevného a materiálového řešení, ale i mentální mapa. Je jasné, že pojem „skica“ zahrnuje velkou oblast a pro potřeby této knihy jsem se pokusil tuto oblast popsat a strukturovat.

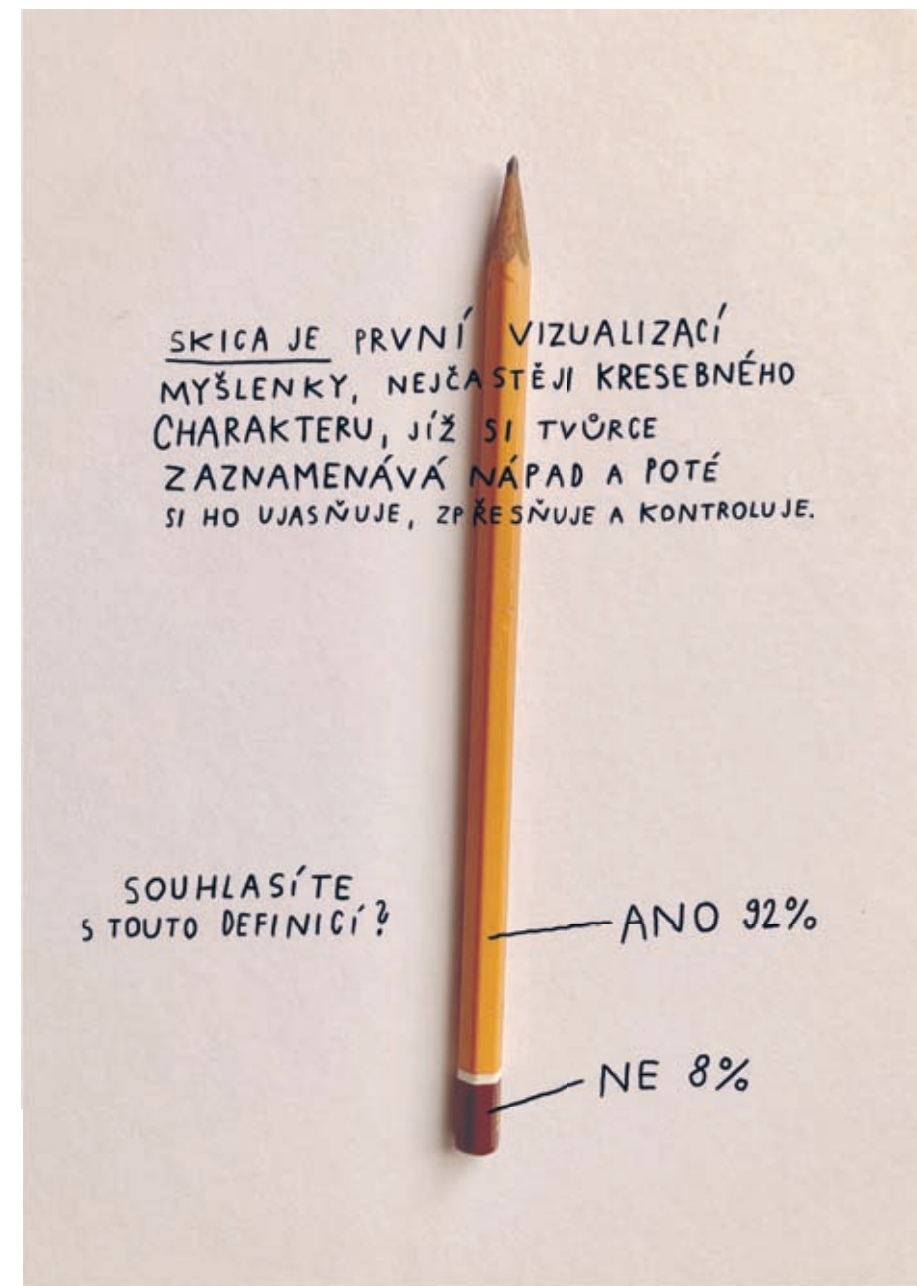
K tomu mi posloužil mimo jiné dotazník, který jsem za tím účelem vytvořil a který vyplnily necelé dvě stovky studentů umění a praktikujících umělců. Dvaadvadesát procent ze 174 respondentů se ztotožnilo s navrženou definicí: Skica je první vizualizací myšlenky, nejčastěji kresebného charakteru, již si tvůrce zaznamenává nápad a poté si ho ujasňuje, zpřesňuje a kontroluje.

Ve vlastních definicích vnímání skici dotazovaní umělci často používali pojmy jako: podklad, zaujetí, rychlý záznam, spontánní projev, prožívání přítomného okamžiku, třídírna myšlenek, rychle, pomalu, soustředěně, najednou, na několikrát, poznámka, někdy start, někdy cíl, ujasnění, přemýšlení na papíře, ověření, nutnost, prvotní stav, ukotvení myšlenky...

Dobré srovnání etymologie a výkladu slova skica nabízí maďarský architekt a filozof Antal Puhl v knížce Skici – Sketches: „Skica je podle výkladových slovníků zhruba zpracované, nahozené dílo, náčrt, črta, nástin. Víc ovšem o její podstatě říká latinský výraz *schedius*, což znamená improvizovaný, příležitostný, kvapný, obdobně pak i řecké *skedios* – dočasný,

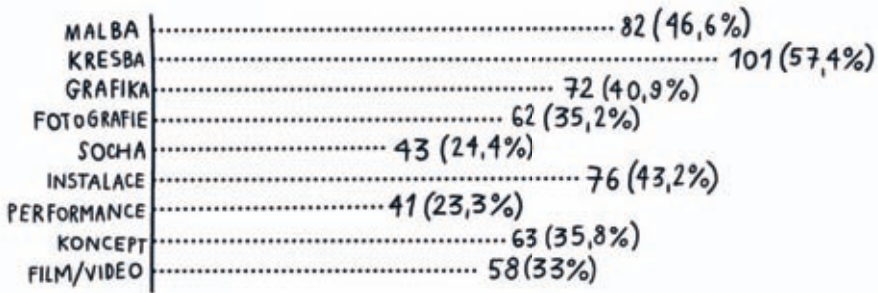
*přechodný, improvizovaný. První definice vykládá význam v běžném slova smyslu, tedy záznam předobrazu nebo předběžný náčrt skutečnosti. Podstatu však daleko víc vystihuje latinská a řecká definice, která zdůrazňuje prvotní improvizaci či hledání, dočasnost a přechodnost.*³

3 Antal Puhl, Skica, in: Ján STEMPEL, Kateřina KOŇATA DOLEJŠOVÁ, Daniel BRACHTL, Jan TESAŘ, *Skici / Sketches*, Praha: Kant 2015, str. 10.

V JAKÉM MÉDIU PRACUJETE?
(LZE ZAŠKRTNOUT VÍČ MOŽNOSTÍ)

176 ODPOVĚDÍ

KDYŽ SKICUJI,...

176 ODPOVĚDÍ

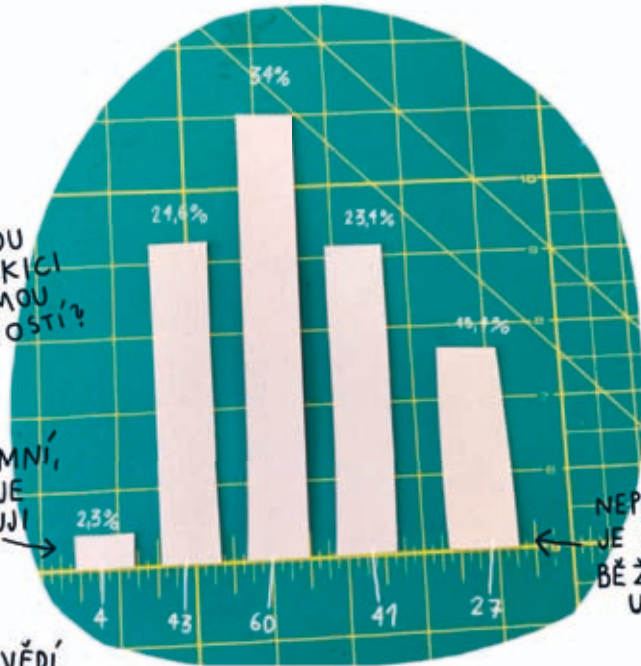
- 56,3% ZÁLEŽÍ NA MOMENTÁLNÍM ROZPOLOŽENÍ, NĚKDY MĚ PROSTŘEDÍ RUŠÍ, NĚKDY NE.
- 18,8% JE MI JEDNO, CO SE KOLEM MĚ DĚJE.
- 17,6% VYHOVUJE MI TICHO A NERUŠENÝ KLID.
- 7,3% VYHOVUJE MI ŠUM A PŘÍVAL VNĚJŠÍCH PODNĚTŮ A IMPULZŮ.

JAK MOC JSOU PRO VÁS SKICI SOUKROMOU ZÁLEŽITOSTÍ?

VELMI INTIMNÍ, NIKOMU JE NEUKAZUJI

NEPOVAŽUJI JE ZA INTIMNÍ, BĚŽNĚ JE UKAZUJI

175 ODPOVĚDÍ

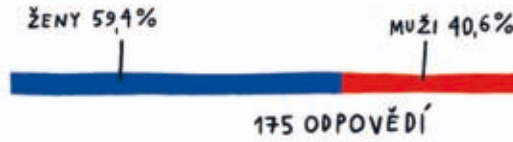
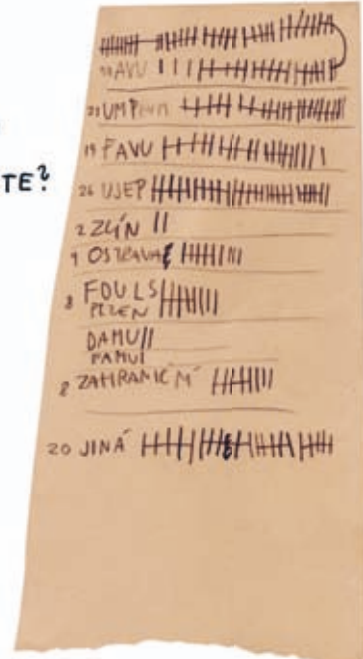

KDE VÁS NĚKDO UČIL SKICOVAT (JESTLI VŮBEC)?

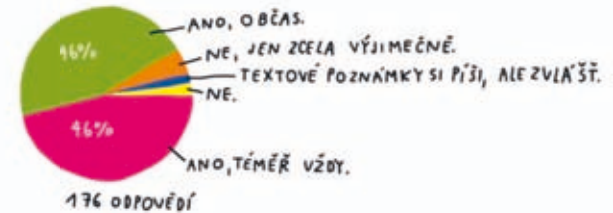

KDE JSTE STUDOVAL/A, PŘÍPADNĚ STAĽE STUDUJETE?

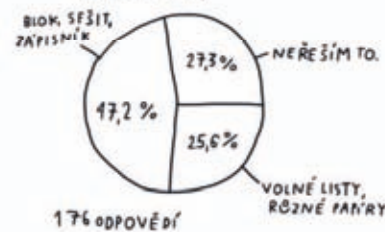
173 ODPOVĚDÍ

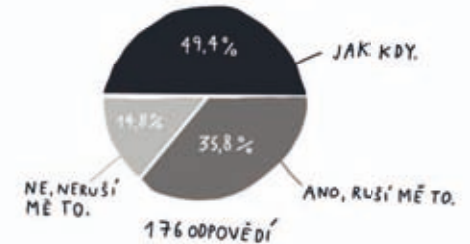
JSOU SOUČÁSTÍ VAŠICH SKIC I TEXTOVÉ POZNÁMKY?

NA CO SKICUJETE NEJČASTĚJI?

VADÍ VÁM, KDYŽ SE NA VÁS PŘI SKICOVÁNÍ NĚKDO DÍVÁ?

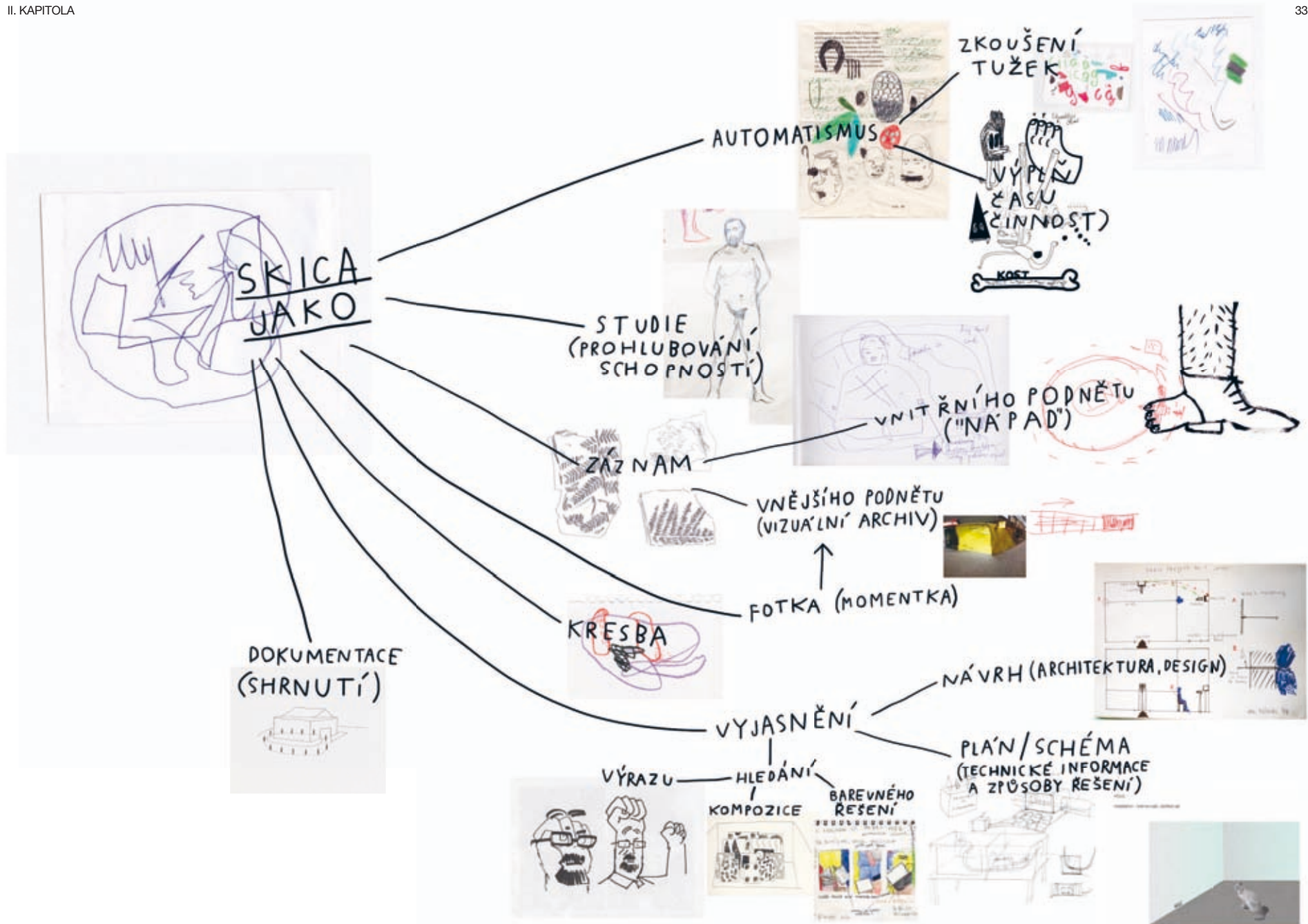
Skica jako

Termín skica je podle mě nadužíván. Popisují se jím také výsledky a činnosti, které se skutečnou skicou nemusí mít nic společného. Mojí ambicí není prosadit správné užívání tohoto termínu, ale pro porozumění knihy považuju za důležité pokusit se zpřesnit, co mám skicou a pravou skicou na mysli. Většina toho, co se prezentuje jako skici, jsou v podstatě návrhy řešení (ať už kompozičního, materiálového, nebo barevného). Nejedná se tedy o první pokus zachycení nápadu, nýbrž již o jeho rozvíjení. Mě naopak zajímá právě ta prvotní fáze, které říkám pravá skica.

K čemu všemu se pojem skica používá, jsem se pokusil vyjasnit pomocí tohoto schématu.

Z celého schématu mě zajímá jen část Skica jako záznam nápadu či podnětu, ať už kresebně, nebo jakkoli jinak. Pro sebe jsem je pojmenoval pravou skicou, neambiciózním momentem, kdy umělec myslí jen na sebe.

Pravá skica má dvě podmínky. Je určena jen pro autora, tedy nepočítá s divákem, a vzniká bez vnějšího zadání.

V současnosti už nikdo nebojuje o přiznání kresby potažmo skici jako autonomního způsobu vyjádření. Otázkou spíše zůstává, jakou roli hraje v samotném procesu tvorby a jejího vystavování. Jednou z nejzajímavějších výstav (byť skromného měřítka), která se skicováním v současném uměleckém provozu zabývala, byla výstava s lapidárním názvem *Náčrtník* kurátora Viktora Čecha v etc. galerii v roce 2014.

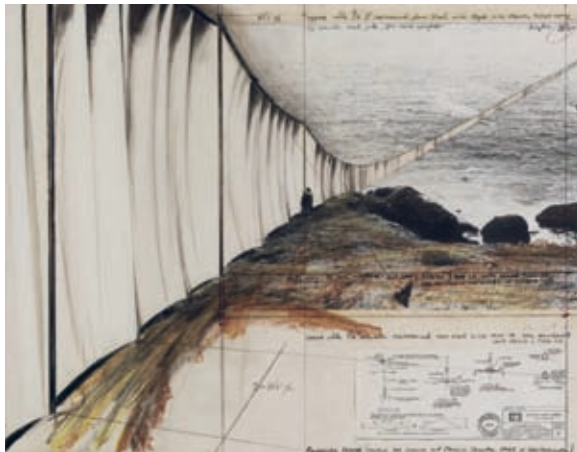
„V uměleckém provozu posledních desetiletí ale často nalezneme podobně stylizované kresby v roli či jako součást definitivního uměleckého díla. Jistě to souvisí se zvýšeným významem procesuálních kvalit uměleckého díla a s přesunem od pouhé sekundární prezentace dokumentace, mimo galerijní kontext realizovaného díla, k reprezentaci procesuálního momentu díla v jeho statické instalaci v rámci galerijního umění. Mnoho umělců přikládá k dokumentaci svých děl v katalogích i „přípravné“ črty, u kterých často můžeme mít podezření na jistou míru zpětné cenzury, či přímo zpětného komentáře kresbou.“⁶

Falešná skica je výtvarný projev, který uměle vytváří zdání autenticity a původnosti, tedy toho, po čem je v umění největší poptávka. Mýtus přírodnosti.

A jak do přemýšlení o tvorbě vstupuje ekonomický aspekt? Když vím, kolik stojí plátno formátu dva krát dva metry, nechci ho hned zkažit. Snaha o to, aby se dílo povedlo, je ale často paralyzující. Z vlastní zkušenosti vím, že nejlépe funguje dodržování pracovního rytmu. Samotnou práci – kreslením – se udržuju v určité citlivosti, smělosti a sebejistotě. Když nějakou dobu nekreslím, tak mi chvíli trvá, než se dostanu do stavu, kdy mě velká bílá plocha papíru, plátna nebo zdi neochromuje.

Jak to souvisí se skicováním? Pokud skicujeme na jakýkoli kus papíru, potíštěný nebo už pokreslený, je velmi pravděpodobné, že vzniká pravá skica. Pokud používáme blok nebo sešit, je v tom víc plánování a uvažování nad tím, že se k tomu budeme chtít ještě vrátit, že nejde jen o tady a teď. I tak ale můžou vznikat pravé skici.

Mnohem důležitější než to, na co kreslíme, je možná samotná situace, ve které se ocitáme a při které pravá skica vzniká.

Christo a Jeanne-Claude
Running Fence (projekt pro okresy Sonoma a Marin, stát Kalifornie)
skica
1976

6 Viktor ČECH, *Náčrtník – pokus o komentář*, Praha: etc. galerie 2011, str. 8.

Vracíte se ke skicám?

Častými činiteli mohou být čekání či nuda. Nuda jako aktivní nicneděláním. Historička umění Eva Bendová připravila v roce 2010 pro Národní galerii v Praze výstavu Na účetním lístku, kde zdokumentovala skici autorů jako Vincenc Beneš, František Tichý nebo Jan Kotěra. V katalogu k výstavě píše: „*Za spontánní kresebnou momentkou stojí dlouhá chvíle a zrudělost samotného umělce nebo kavárenská místa náhodného setkání, která podněcují kreativitu – za kresebným záznamem vidíme zvědavost, rozjitřené emoce, nekorigovanou drzou nadsázku. Autentičnost záznamu je podtržena tím, že nevznikl na připraveném bílém papíře, ale takovém, který je v danou chvíli nejbliže po ruce: ubrousek, účetní lístek, divadelní program vylovený z tašky, dopis i papír hotelového podniku. Kresba-momentka si v takovém případě neklade nároky na dokončenost a mistrovský projev, je jedinečná svou původností a možností pominout.*“⁷

Připomnělo mi to situaci v jedné hospodě v Kyjevě, kde po vyhlášení zákazu kouření ve vnitřních prostorách umístili na stoly papíry s tužkami místo popelníků. Hosté tak mohli nutkáni kouřit, nervozitu či nudu přetavit v čmárání na papíry.

František Tichý
Cognac Prdínero
tužka na papíře
1927

Jan Kotěra
Fotograf
tužka na účtence
1917

Strategie, jak sám sebe obelstít a jak vytvořit situaci, která nás stimuluje, je jedním z důležitých momentů tvorby. Můžeme ho dosáhnout udržováním rytmu práce a cvikem nebo ztrátou úplné kontroly nad sebou samým (pod vlivem hladu, únavy, drog, popř. kreslením jako vedlejší činnosti), jež otevírá prostor pro náhodu a podvědomí.

Spoluprací ve dvojici nebo i ve skupině přirozeně vzniká velké množství situací, kdy reagujeme na podnět od někoho jiného. Záleží na tom, jak dlouhodobá spolupráce to je. Z vlastní zkušenosti vím, že při společné kresbě nebo možná ještě víc při společném skicování dochází k větvení prvního nápadu a samotné vymýšlení s někým dalším je mentální disciplína podobná spíš sportovní výměně nebo improvizaci na hudební nástroje (jamování). Z angličtiny přejatý pojem brainstorming, ačkoli je zprofanovaný reklamním a komerčním sektorem, celkem přesně popisuje, co se děje. Často se soustředíte na samotnou věc, předmět vymýšlení, a ne na to, jak to kreslíte a skicujete.

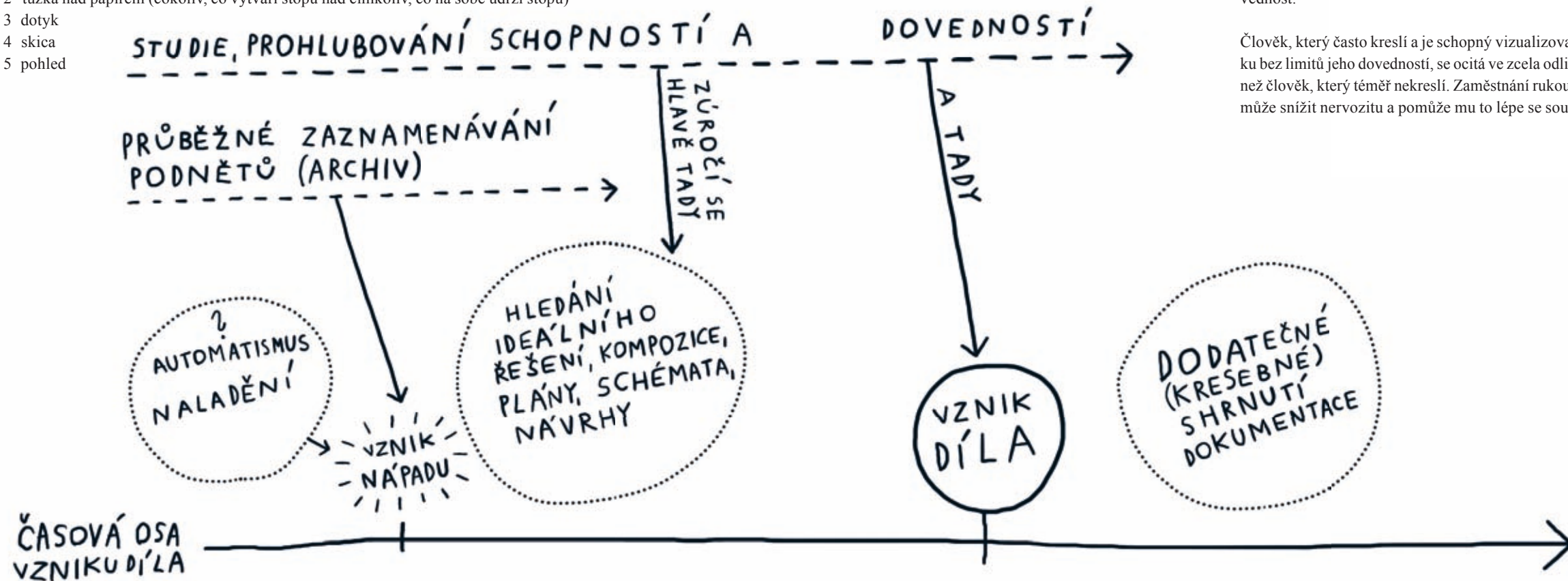
⁷ Eva BENDOVIÁ, *Na účetním lístku*, Praha: Národní galerie v Praze 2010, str. 2.

Nápad přichází. Vznik díla

Skica souvisí s pamětí a představivostí. Pokud by byla naše paměť natolik dokonalá, že by si zapamatovala úplně všechno, nebylo by potřeba si nic zapisovat a poznamenávat.

Fáze skici

- 1 před skicou
- 2 tužka nad papírem (cokoliv, co vytváří stopu nad čímkoliv, co na sobě udrží stopu)
- 3 dotyk
- 4 skica
- 5 pohled

Tuto časovou osu jsem nakreslil pro kontrolní pohled s (časovým) odstupem.

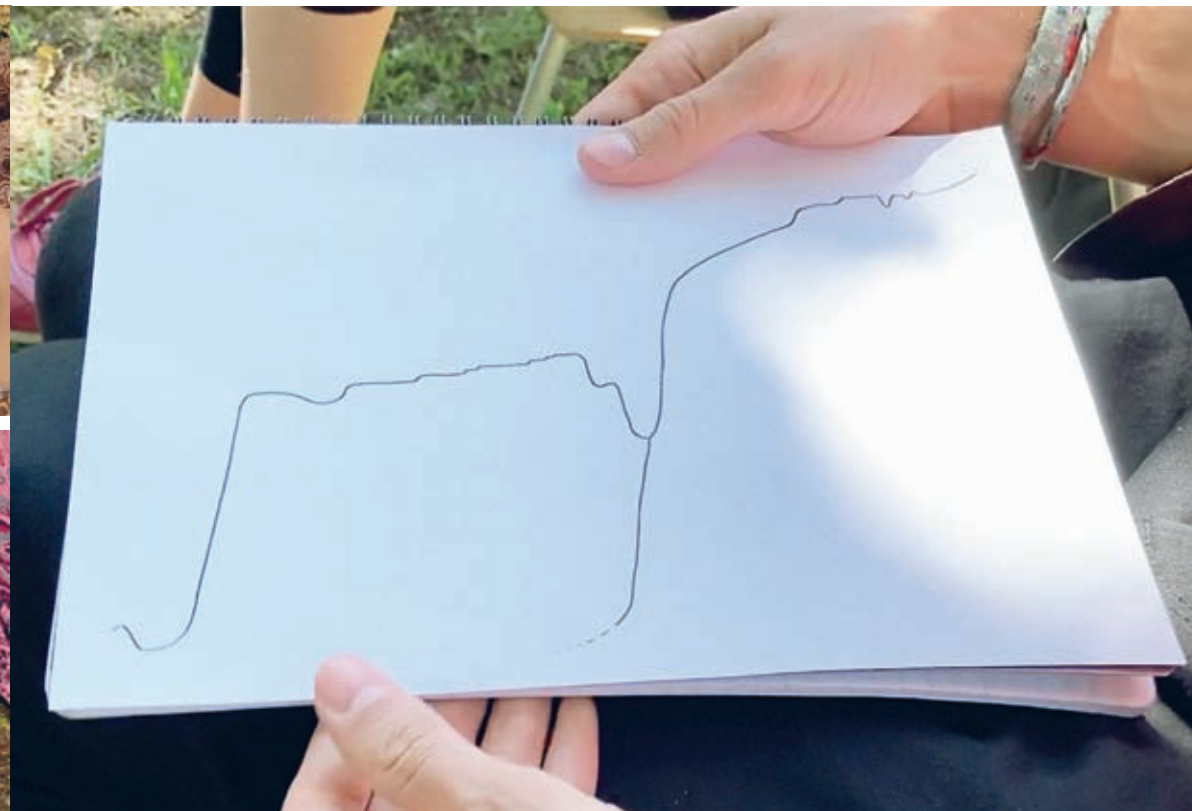
Architekt Vladimír Sitta skicu vnímá tak, že je „současně vyjádřením strachu ze zapominání i pokusem o znehybnění náhody.“⁸

Pokud by si byl člověk schopen představit jakoukoli složitou strukturu v detailu i v celku, pak by neexistoval důvod si cokoliv skicovat. Ale třeba to souvisí s potřebou jakéhosi odstupu, protože vidět něco v naší mysli, byť ve vší dokonalosti, a podívat se na to vlastníma očima, je rozdílná situace a zkušenost.

Možná taky naše ruka dokáže kreslit způsobem částečné pozornosti, tedy ne zcela vědomě a řízeně. Důležitá je i fyzická část celého procesu a významnou roli hraje i kresebná dovednost.

Člověk, který často kreslí a je schopný vizualizovat myšlenku bez limitů jeho dovedností, se ocitá ve zcela odlišné pozici než člověk, který téměř nekreslí. Zaměstnání rukou u někoho může snížit nervozitu a pomůže mu to lépe se soustředit.

⁸ Vladimír Sitta, in: Ján STEMPEL, Kateřina KOŇATA DOLEJŠOVÁ, Daniel BRACHTL, Jan TESAŘ, *Skici / Sketches*, Praha: Kant 2015, str. 148.

V knížce *Krása a bolest* se její autoři Bohuslav Blažek a Jiřina Olmrová zabývají tvořivostí jako takovou a jejím vlivem na bolest či utrpení. Autoři požádali řadu lidí, kterým se stala nějaká nehoda nebo vážně onemocněli, aby zakreslili čáru svého života a pak sledovali a analyzovali sebereflexi spokojenosti, štěstí a vliv vnější události, kterou

promítli do kresby. Inspirován tímto přístupem jsem poprosil studentky a asistentku Grafiky 2, aby nakreslily časovou osu vzniku svého díla. Osa měla být jen kresebným zpracováním bez textových poznámek. Chtěl jsem, aby geneze díla od prvního impulzu až po dokončení byla zachycena jako kresba. Pár ukázek a jejich popis přikládám níže.

Eva Červená

Nejdřív si dlouho nosím obraz v hlavě, motivy se různě sbírají a recyklují. Mám v mysli nejdřív mentální obraz, který je ještě daleko od toho fyzického. Na ten první obraz v hlavě se nejdřív nabalují různé podněty zvenčí i zevnitř, ty směry jsou prostě oboustranné. A pak se to zpřesňuje. Ten trychtýř sice není moc jasný, ale dříve nebo později se objeví deadline nebo něco, co to zúžení způsobí. Já pak začnu pracovat ve variantách.

Vzniká spousta pokažených verzí a z nich potom jedna jako alla prima. (Tedy ne nějaká přemalovaná verze, ale jeden obraz jako zjevení.) A takových obrazů si nosíš v hlavě pořád víc. A když je jich ještě víc, tak to musí projít sítí. V hlavě mám hodně obrazů, ale těch hotových na konci je jen pár. Skicování říkám tomu, když pracuju na variantách, a nápad, to je takový hanlivý slovo, nestačí. Nápad je prostě první plán a pak záleží, co projde tím sítí.

Anna Černínová

Začíná to nějakým denním sněním nebo určitou představou, kterou mám v hlavě, první nitku toho nápadu. Pak mi v hlavě střílí určité možnosti, co s tím. Je to sice trochu chaos, ale začínají se vytyčovat možnosti prvního nápadu. Z toho nakonec vyjde varianta, která zase může být spouštěčem k jinému nápadu. Tady klidně něco přidávám nebo ubírám a pořád hledám a zpřesňuju. Paralelně s tím mě někdy napadají

další a další nápady nebo si k tomu píšu různé poznámky. Ty háčky vpravo, to už je začátek realizace, kdy do toho různě vstupuju, a potom na to zase koukám, něco přidám a pak zase koukám a tak dokola, až se nakonec na tu věc začínám jen dívat (přerušovaná čára). To je ta část, kdy ještě nevím, jestli je to hotové, ale už začínám mít ten pocit, že by mohlo.

Anatomie jednoho nápadu

11.4.2011 KRESBA
Z CYKLU "TEĎ JE TEĎ"

2013
PRŮBĚŽNÁ VÝSTAVA
100 TÝDNŮ, GALERIE
JIŘÍ ŠVESTKA PRAHA

NA CYKLU "TEĎ JE TEĎ"
PRACUJI VÍČ NEŽ 10 LET

LASCAUX
17 000 LET PŘ.N.L.

12.9.1990 PES ROBOT
SPADL DO DÍRY A OBJEVIL
JESKYNI S PRAVĚKÝMI
KRESBAMI

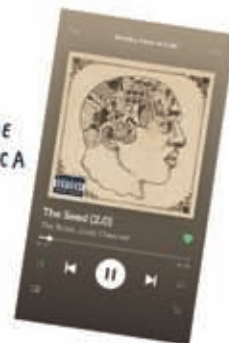
LASCAUX II
1.8.2021

15:33 1.8.2021

* TADY VZNIKL
NÁPAD
NA KRESBU

TOTO JE
PRAVĚ SKICA

2.8.2021
TOTO JE
SKICA - SCHEMA
K TOMUTO
DIAGRAMU

FINÁLNÍ KRESBA

* *
TADY VZNIKL
NÁPAD NA
VYTVORENÍ
TOHOTO DIAGRAMU

2.8.2021
(183) KRESBA Z CYKLU "TEĎ JE TEĎ"

V roce 2011 jsem začal pracovat na sérii každodenních kreseb, cyklus jsem nazval 'Teď je teď'. Každý den nakreslím na formát papíru A3 hlavu a doplním ji textem, oboje přímo či nepřímo souvisí se dnem vzniku konkrétní kresby. V průběhu rodinné dovolené jsme na cestě Francií udělali odbočku do Lascaux a já konečně viděl pravěké kresby, o kterých jsem se tolikrát učil.

I když jsem viděl jen jejich kopie ve veřejnosti zpřístupněném Lascaux II, udělalo to na mě velký dojem.

Když jsme pokračovali dál, při řízení jsem přemýšlel, co udělám ten den za kresbu. Chtěl jsem do toho nějak zapojit zážitek z Lascaux. Když hrála na Spotify skladba The Seed (2.0) od The Roots a na displeji jsem uviděl obal desky, rozhodl jsem se ho vyfotit, abych se k němu mohl později vrátit a přetvořit hlavu z obalu v hlavu, která je zároveň poma-

lovanou jeskyní. Abych zaznamenal screenshot obrazovky telefonu, musel jsem zmáčknout zároveň vypínací a hlavní ovládací tlačítko mobilu. Na chvíli jsem tedy pustil volant a směr jízdy jsem jistil jen předloktím. U toho jsem přemýšlel, co to vlastně dělám? Abych nezapomněl nápad, pustil jsem volant, fofil si poznámku a doufal, že to bude stačit pro to, abych si později vybavil svůj nápad. Riskoval jsem, ale měl jsem pocit, že bych to jinak zapomněl.

Ten nápad se rodil déle, nevznikl najednou ve chvíli, kdy jsem řídil. Všechno, co předcházelo screenshotu (viz obě časové osy), bylo pro nápad zásadní. Fotka obrazovky se stala důležitou poznámkou, a i když jsem ji nijak neupravil, jsem ochoten o ní přemýšlet a mluvit jako o skice, o pravé skice.

Krátce po této úvaze mě napadlo celý proces zakreslit a pokusit se vysvětlit, jak chápu skicu. I když ten nápad ani kresba nejsou nikterak mimořádné, jako modelový příklad to může posloužit dobře.